การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับครู

Development of Competency-Based Learning Management Training Curriculum to Enhance Teachers' Competency

กมลฉัตร กล่อมอิ่ม[1] บุญส่ง กวยเงิน[2]

Kamolchart Klomim[1] and Boonsong Kuayngern[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับครู 2) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างและหาประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม และขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรและกระบวนการดำเนินการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย หลักสูตรฝึกอบรม คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมและคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเป็นครูในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง แบบแผนการวิจัย คือ One Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มไม่อิสระกัน (Dependent samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ และใช้วิธีสอนแบบบทบาทสมมติ โดยมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.32, S.D. = 0.13) และคู่มือการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.14, S.D. = 0.15)

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของผู้เข้ารับการอบรมหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ หลังฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = 0.46)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรฝึกอบรม การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

[1]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, Assistance Professor, Ph.D., Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University

[2]อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, Dr., Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: กมลฉัตร กล่อมอิ่ม, kamolchart.klo@pcru.ac.th

รับเมื่อ 30 เมษายน 2565 แก้ไข 10 ตุลาคม 2565 ตอบรับเมื่อ 11 ตุลาคม 2565

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ABSTRACT

The objectives of this research were to:1) develop and assess the quality of a competency-based learning management training curriculum to enhance teachers' competency, 2) compare teachers' competencies before and after implementation of the developed training curriculum, and 3) study trainees' satisfaction towards the competency-based learning management training curriculum. The study was conducted according to three research and development steps as follows: step 1: developing and assessing the quality of the training curriculum for learning management to enhance teachers' competencies, step 2: implementing the developed training curriculum, and step 3: studying trainees' satisfaction towards the curriculum and implementation process. The research instruments included: a competency-based learning management training curriculum, a manual for the training curriculum, a training curriculum and curriculum manual evaluation form, a competency-based learning management cognitive test, and a satisfaction questionnaire towards the training curriculum. The training curriculum was implemented with a sample of 30 teachers in Phitsanulok province obtained purposively. A One Group Pretest-Posttest design was utilized in this study. Data were analyzed using mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The research results found that:

1. The developed training curriculum focuses on collaborative learning and uses a role-played teaching method with 8 components, namely: the background of the curriculum, curriculum principles, objectives of the curriculum, curriculum content structure, training activities, training periods, instructional materials, assessment and evaluation. The results of curriculum quality assessment revealed that the developed training curriculum was at a high level of appropriateness ($\overline{X}$ = 4.32, S.D. = 0.13) with the curriculum manual at a high level of appropriateness ($\overline{X}$ = 4.14, S.D. = 0.15)

2. The results of training curriculum implementation found that: 1) teachers' knowledge and understanding of competency-based learning management design after curriculum implementation was significantly higher than before at .05 level and 2) teachers' competency-based learning management design ability after curriculum implementation was higher than the criterion of 70 percent with a statistical significance at the .05 level.

3. The overall satisfaction of the trainees towards the training using the developed training curriculum was at the highest level ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = 0.46).

Keywords: Curriculum development, Training curriculum, Competency-based learning management

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้นำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2562-2565) มากำหนดเป็นนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวาระเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการคือหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก และพัฒนาผู้เรียนผ่านบริบทในชีวิตจริงให้เกิดสมรรถนะที่ต้องการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและปรับตัวในโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลารวดเร็ว และยากจะคาดการณ์ที่เรียกว่า VUCA ซึ่งได้แก่ โลกที่มีความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) ประเทศไทยจึงจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพให้นักเรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะได้อย่างเหมาะสม

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ซึ่งสมรรถนะ หมายถึง การผสมผสานการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะจนเกิดเป็นความสามารถมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ การทำงาน การใช้ชีวิต และการแก้ปัญหาสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น สมรรถนะจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต และเมื่อใช้สมรรถนะในการบรรลุเป้าหมายในชีวิตส่วนตนได้จึงจะสามารถประพฤติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะได้เป็นอย่างดี คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

นอกจากนี้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและตรงตามความต้องการของนักเรียนและโรงเรียน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาประสบการณ์วิชาชีพครู โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะบูรณาการกับการทำงานก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดผลดีกับสถานศึกษา และผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหารและคุณครูในโรงเรียน ร่วมกันวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประสบปัญหาครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก นักเรียนออกกลางคัน และขาดสื่อเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ จึงได้ดำเนินการจัดทำแนวทางเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ภายใต้แนวคิดการดำเนินงานเพื่อสร้างสร้างฐานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการเรียนรู้ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยมีจุดเน้นที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เป็นการเปลี่ยนบทบาทของผู้เรียน จากผู้คอยรับความรู้อย่างเดียวมาเป็นผู้เรียนที่มีความกระตือรือร้น แสวงหาความรู้และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความคิด และทักษะด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพ ตามความถนัดและความเข้าใจ โดยมีเป้าหมายสำคัญ ดังนี้ 1) เป็นการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนที่ผลมาจากการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะแห่งอนาคต 2) สร้างโอกาส สร้างอาชีพ สร้างรายได้ระหว่างเรียนและเมื่อจบการศึกษาก็สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระครอบครัว 3) สร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ทำงานร่วมกันมากขึ้น โดยการนำผู้รู้ปราชญ์ชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปกครองมาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับนักเรียน เพื่อสร้างให้นักเรียนเป็นนวัตกรชุมชนให้มีมากขึ้น 4) พัฒนาการอ่านการเขียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET ให้สูงขึ้น 5) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในด้านการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีสมรรถนะที่เกิดขึ้นตามทักษะแห่งอนาคต 6) สร้างฐานการพัฒนาครูสู่มาตรฐานการเรียนการสอนในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ สู่ครูมืออาชีพ โดยมีจุดเน้นที่ต้องการให้เกิดกับครูผู้สอนเป็นการเปลี่ยนบทบาทของครูไปสู่ผู้อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีในการเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ ร่วมแก้ปัญหา กระตุ้น ชี้แนะ จัดให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 และ 7) เพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะบูรณาการกับการทำงานให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมและเป็นต้นแบบที่ดีในการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนหลักสูตรให้สามารถพัฒนาผู้เรียนจนบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาชาติที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้และผู้ร่วมสร้างนวัตกรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตามในระหว่างการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะลงสู่การปฏิบัติจึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจากการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะ จึงมีความเสี่ยงด้านการลดลงของคุณภาพการศึกษาในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านจากหลักสูตรอิงมาตรฐานไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูขึ้น เพื่อพัฒนาให้ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.2 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะหลังการฝึกอบรมกับเกณฑ์ร้อยละ 70

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับครูครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

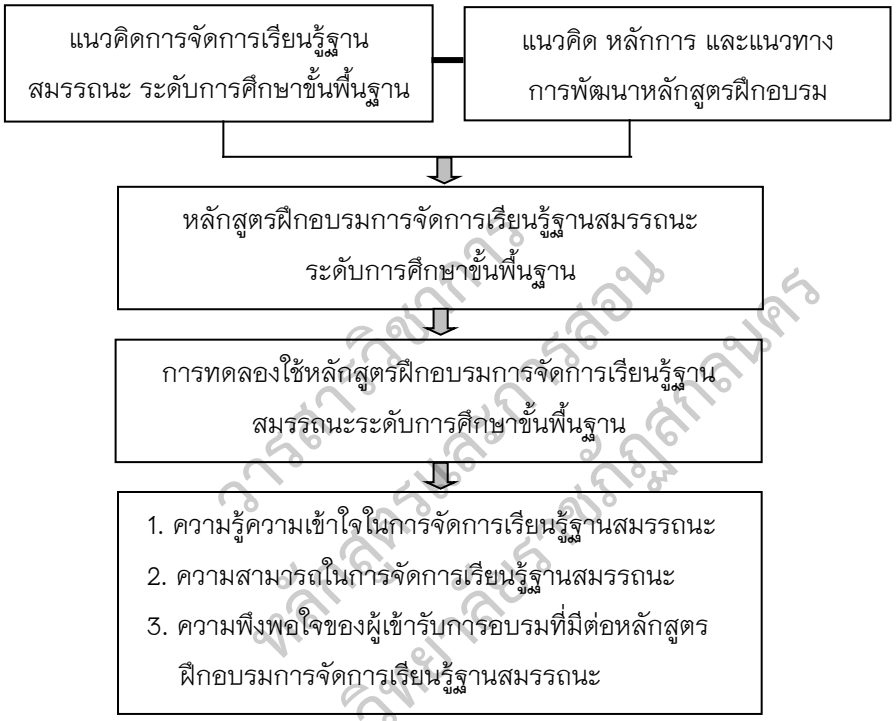

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

2. คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

3. แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

ขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

1.1 กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมเป็น 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

1.2 ยกร่างหลักสูตรฝึกอบรมตามองค์ประกอบที่กำหนดในข้อ 1.1

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.3 ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตามแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้น

1.4 ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องตามข้อแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลองใช้

2. คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

2.1 จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร เป็น 2 ชุด คือ

1) คู่มือการใช้หลักสูตร สำหรับผู้ให้การฝึกอบรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติของผู้ให้การฝึกอบรม ประกอบด้วย จุดประสงค์ของการฝึกอบรม คำชี้แจงการใช้หลักสูตรสำหรับผู้ให้การฝึกอบรม โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งแผนการจัดกิจกรรมประจำแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2) คู่มือการใช้หลักสูตร สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบด้วย คำชี้แจงการใช้หลักสูตรสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ใบความรู้ ใบงาน และใบกิจกรรม

2.2 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ชุดเดียวกันกับการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ตามแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรที่สร้างขึ้น

2.3 ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องตามข้อแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลองใช้

3. แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

3.1 กำหนดประเด็นที่จะประเมินจากข้อมูลที่ได้ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรม วิธีการสร้างแบบสอบถาม และเขียนข้อคำถาม โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของหลักสูตร

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมิน และกำหนดรูปแบบการประเมิน

3.3 สร้างแบบประเมิน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.4 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 สร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

1.2 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรง ตามประเด็นที่ต้องการประเมินด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยการหาค่า IOC โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.67–1.00

1.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองกับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก คัดเลือกข้อสอบไว้ใช้จริง 20 ข้อ โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่าความยากง่าย ระหว่าง .20–.80 ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.26–0.67 และค่าอำนาจจำแนกมากกว่าหรือเท่ากับ .20 ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.28–0.64

1.4 หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้สูตร KR–20 โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

1.5 จัดทำแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะฉบับสมบูรณ์

2. แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และกำหนดโครงสร้างของแบบประเมิน

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2 ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โดยศึกษาในด้านจุดมุ่งหมายของการประเมิน องค์ประกอบของการประเมิน วิธีการเขียนแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน

2.3 กำหนดกรอบการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน ด้านสื่อแหล่งเรียนรู้และอุปกรณ์

2.4 สร้างประเมินความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบรูบริค (Rubrics) 4 ระดับคุณภาพ จำนวน 15 รายการ

2.5 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตามประเด็นที่ต้องการประเมินและความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ด้วยการหาค่า IOC โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าระหว่าง 0.67–1.00

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.7 นำแบบประเมินไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิแอลฟ่า (α–Coefficient) ของครอนบัค (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551) โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองใช้หลักสูตรและการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีดังนี้

1. กำหนดแบบแผนการทดลองเป็น One Group Pretest–Posttest Design และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นครูโรงเรียนพรหมพิรามวิทยา โรงเรียนบ้านปลักแรด โรงเรียนชุมชน 12 ท่าตาลประชาสฤษฎ์ โรงเรียนบ้านแก่งสฤษดิ์เสนาอุปถัมภ์ โรงเรียนบ้านป่าสัก (ทศพลอนุสรณ์) และโรงเรียนภูขัดรวมไทยพัฒนา จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน

2. การเตรียมการก่อนการฝึกอบรม

2.1 หลังจากดำเนินการเลือกโรงเรียนทดลองใช้หลักสูตรได้แล้ว ผู้วิจัยประสานงานโรงเรียนกำหนดวันเวลาและสถานที่ในการฝึกอบรม

2.2 จัดเตรียมเอกสารและสื่อการเรียนการสอนประกอบการอบรม

2.3 จัดประชุมชี้แจง โครงการและวางแผนการฝึกอบรม

3. การดำเนินการฝึกอบรม

3.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะก่อนการฝึกอบรม

3.2 ดำเนินการฝึกอบรมตามแผนที่วางไว้ในคู่มือการใช้หลักสูตร หลังจากอบรมครบทุกหน่วยการเรียนรู้ วสรุปผลจากการฝึกอบรมและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.3 ทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระจากกัน (Dependent samples t–test) และกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบคะแนนผลการประเมินหลังฝึกอบรมกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบ 1 กลุ่ม (One sample t–test) และกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

ขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กำหนดกรอบการประเมินเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมในด้านหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร สื่อประกอบการอบรม ระยะเวลา และสถานที่ 2) ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมในด้านการวางแผนการฝึกอบรม การดำเนินการฝึกอบรม การใช้สื่อ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และ 3) ด้านผลผลิต (Output) ได้แก่

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับและการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์

2. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจตามกรอบที่กำหนด ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวของลิเคอร์ท (Likert)

3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรง (Validity) ตามประเด็นที่ต้องการประเมิน ความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยการหาค่า IOC พิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าระหว่าง 0.67–1.00

4. ปรับปรุง แก้ไขแบบประเมินความพึงพอใจตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบประเมินความพึงพอใจไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิแอลฟ่า (α–Coefficient) ของครอนบัค (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551) โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากสิ้นสุดการทดลอง ให้ผู้เข้ารับการอบรมตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินโดยหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. กำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้คือ มีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป สำหรับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจัดกลุ่มและหาค่าความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย มีดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

1.1 หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล ซึ่งสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบมี ดังนี้

1.1.1 ความเป็นมาของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เป็นหลักสูตรที่สนองต่อสภาพปัจจุบันของครูที่ต้องการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับความต้องการของสังคม มุ่งพัฒนาสมรรถนะครูอย่างครบทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ

1.1.2 หลักการของหลักสูตร

1) เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่จัดการฝึกอบรมโดยเน้นทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) วิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติ (Role playing) เป็นหลัก

2) เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติ เน้นกระบวนการปฏิบัติจริง

1.1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

2) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

3) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

1.1.4 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรม มี 6 หน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยมี 1 แผนการจัดการเรียนรู้ รวม 6 แผน ซึ่งครอบคลุมด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ ดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

หน่วยที่ 2 การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

หน่วยที่ 3 การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะระดับประถมศึกษา

หน่วยที่ 4 การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะระดับมัธยมศึกษา

หน่วยที่ 5 การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ

หน่วยที่ 6 การนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

1.1.5 กิจกรรมการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการฝึกปฏิบัติจริง โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กับวิธีสอน

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ เป็นฐาน ในการจัดกิจกรรม โดยกำหนดขั้นตอนการสอนไว้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเสนอ (Presentation)

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม (Practice)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (Production)

1.1.6 ระยะเวลาในการฝึกอบรม

ระยะเวลาดำเนินการฝึกอบรมตลอดหลักสูตร รวม 24 ชั่วโมง

1.1.7 สื่อการเรียนการสอน

1) คู่มือการใช้หลักสูตรสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2) คู่มือการใช้หลักสูตรสาหรับผู้ให้การฝึกอบรม

3) Power Point สำหรับการบรรยาย

1.1.8 การวัดและการประเมินผล

1) ทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยหลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

2) ประเมินความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรม โดยต้องผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมและคู่มือการใช้หลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในภาพรวม หลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.32, S.D. = 0.13) และคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.14, S.D. = 0.15)

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ พบว่า

2.1 ผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะหลังการฝึกอบรม สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ พบว่า มีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = 0.46)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านการสร้างและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้สร้างหลักสูตรประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับ ธำรง บัวศรี (2542) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมมี 7 ประการ คือ หลักการและเหตุผล สมรรถนะที่ต้องการพัฒนา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมและระยะเวลาในการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล และจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรฝึกอบรมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม คือ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ และประเมินประสิทธิผลของการฝึกอบรม และปรับปรุงก่อนนำไปใช้ ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นผู้วิจัยยังมีการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้ สอดคล้องกับ อรทัย ธารีเกษ, มารุต พัฒผย, วิชัย วงษ์ใหญ่ และศรีสมร พุ่มสะอาด (2559) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มี 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม การติดตามประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปทดลองใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของผู้วิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสมกับความต้องการ มีการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ และได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญอีกทั้งก่อนนำไปทดลองใช้

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ด้านการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตร ใน 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนแรก การเตรียม การฝึกอบรม และขั้นตอนที่สอง การดำเนินการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ผลการทดลองใช้หลักสูตรที่ควรนำมาอภิปรายผล มีดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่สร้างขึ้น ได้สนองความต้องการของครู โดยยึดหลักผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรม รวมทั้งเนื้อหาสาระของหลักสูตร 6 หน่วยการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากความต้องการดังกล่าวมากำหนดเนื้อหาในการฝึกอบรม จึงนับได้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานที่ครู ทำให้ครูตั้งใจและร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอย่างครบถ้วน โดยสมบูรณ์ และคู่มือการใช้หลักสูตรสำหรับผู้เข้ารับการอบรมเป็นเอกสารที่มีเนื้อหารายละเอียดครบถ้วน สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง สามารถทบทวนได้ด้วยตนเอง และสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สูงขึ้น เนื่องจากกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการอบรมได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ พบว่า ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมได้มีการจัดให้ฝึกอบรมเป็นเวลา 24 ชั่วโมง ทำให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้นจากการฝึกอบรม ทำให้ครูมีความมั่นใจในการออกแบบการจัดการเรียนรู้มากขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมการฝึกอบรมโดยวิธีแบ่งกลุ่มย่อย และกิจกรรมคู่ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิควิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และมีความคุ้นเคยกับสมาชิกในกลุ่มและปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างมีความสุข ดังที่ ทิศนา แขมมณี (2555) กล่าวว่า การฝึกอบรมมักจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทันที และมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง และการดำรงชีวิต และการที่ยึดผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางนั้นจะทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวรอบด้าน อันจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีตามมา

3. การศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ พบว่าในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

3.1 ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้ที่เข้ารับการอบรมความพึงพอใจต่อปัจจัยนำเข้าที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดเรียงเนื้อหา คู่มือการใช้หลักสูตร สื่อ ความเชี่ยวชาญของผู้ให้การฝึกอบรม ระยะเวลา และสถานที่ในการฝึกอบรม พบว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด 3 รายการ คือ ด้านการจัดเรียงเนื้อหา คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม และสถานที่ในการฝึกอบรม เนื่องจากคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมมีความหลากหลาย เช่น กิจกรรรม แบบฝึกท้ายกิจกรรม Power Point บรรยายประกอบ ทำให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนี้เนื้อหาสาระได้มีการจัดเรียงตามลำดับตามความเหมาะสม และสถานที่เหมาะสมสำหรับการฝึกอบรม แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่นำไปใช้มีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านกระบวนการฝึกอบรม พบว่า ครูมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมาก ทั้งนี้เพราะในการดำเนินการฝึกอบรมเน้นการปฏิบัติ มีการวางแผนการฝึกอบรมอย่างมีขั้นตอน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรม

3.3 ด้านผลผลิต พบว่า ครูมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความรู้ในทุกแผนการเรียนรู้ ในขณะเดียวกันด้านความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ผู้เข้ารับการอบรมก็เห็นว่าสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงาน ถ่ายทอดให้กับผู้อื่น และต่อยอดในอนาคตได้

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้

1. ในการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้ให้การฝึกอบรมควรศึกษาหลักการ ขั้นตอนการจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตร และคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมให้เข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมตามบทบาทและหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. ผู้ให้การฝึกอบรมควรเปิดโอกาสให้ครูสามารถแสดงความสามารถทางการคิดอย่างเต็มที่ เช่น การอภิปราย การซักถาม และให้เวลาในแต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสม

3. ในการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้ให้การฝึกอบรมอาจปรับขั้นตอนและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้เพื่อให้การจัดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เข้ารับการอบรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับครูทุกโรงเรียน

2. ควรมีการเพิ่มระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับครู

3. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับครูให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2562–2565).* กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

ทิศนา แขมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

อรทัย ธารีเกษ, มารุต พัฒผย, วิชัย วงษ์ใหญ่ และศรีสมร พุ่มสะอาด. (2559). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. *Veridan E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(1), 1549–1564.

วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร